

LEHDISTÖTIEDOTE nro 45/25

Luxemburgissa 8.4.2025

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-292/23 | Euroopan syyttäjänvirasto (Prosessuaalisten toimien tuomioistuinvalvonta)

Euroopan syyttäjänviraston prosessuaaliset toimet, jotka voivat vaikuttaa ne riitauttaneiden henkilöiden oikeusasemaan, on oltava mahdollista saattaa tuomioistuinvalvonnan kohteeksi

Tätä valvontaa ei kuitenkaan tarvitse välttämättä toteuttaa suoran oikeussuojakeinon muodossa, kunhan siinä tarkastetaan, että asianomaisen henkilön oikeuksia ja vapauksia kunnioitetaan

Euroopan syyttäjänviraston prosessuaaliset toimet, jotka voivat vaikuttaa ne riitauttaneiden henkilöiden oikeusasemaan, on oltava mahdollista saattaa tuomioistuinvalvonnan kohteeksi. Kansallisten tuomioistuinten on konkreettisen ja erityisen tutkinnan perusteella ratkaistava, onko kyse tällaisesta toimesta.

Tämä valvonta on kuitenkin toteutettava suoran oikeussuojakeinon muodossa vain, kun tämän tyyppisestä oikeussuojakeinosta säädetään kansallisessa oikeudessa kansallisten viranomaisten vastaavan päätöksen riitauttamiseksi suoraan.

Euroopan syyttäjänvirasto on Euroopan unionin riippumaton elin, joka vastaa unionin taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten tutkimisesta sekä syytetoimenpiteiden kohdistamisesta kyseisten rikosten tekijöihin ja syytteen nostamisesta heitä vastaan. Sen organisaatiossa on kaksi tasoa eli yhtäältä keskustaso, joka koostuu Euroopan syyttäjänviraston kotipaikassa Luxemburgissa sijaitsevasta keskusvirastosta, ja toisaalta hajautettu taso, joka koostuu jäsenvaltioissa toimivista valtuutetuista Euroopan syyttäjistä.

Euroopan syyttäjänvirasto suorittaa Espanjassa rikostutkintaa unionin avustuksiin liittyvästä petoksesta. Asiaa käsittelevät valtuutetut Euroopan syyttäjät ovat haastaneet kaksi henkilöä saapumaan kuultavaksi todistajina.

Tutkinnan kohteena olevat henkilöt ovat riitauttaneet toisen todistajan haastamisen saapumaan kuultavaksi. Tuomari, joka huolehtii Espanjassa Euroopan syyttäjänviraston tutkintatoimenpiteiden laillisuusvalvonnasta, on saattanut asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Hän huomauttaa, että Espanjan lainsäädännössä sallitaan tämä tuomioistuinvalvonta vain tietyissä nimenomaisesti säädetyissä tapauksissa, joihin ei kuulu todistajien haastaminen saapumaan kuultavaksi. Hän katsoo kuitenkin, että kyseinen haastaminen on toimi, joka voi tuottaa kolmansia osapuolia koskevia oikeusvaikutuksia. Hän on siis sitä mieltä, että unionin oikeudessa¹ tämän tyyppisten toimien osalta säädettyä valvontaa olisi harjoitettava sen välttämiseksi, että unionin oikeuteen perustuvia oikeuksia rajoitetaan perusteettomasti.

Unionin tuomioistuin korostaa tuomiossaan, että **toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen on määritettävä** konkreettisen ja erityisen tutkinnan jälkeen, voiko todistajien haastaminen saapumaan kuultavaksi **vaikuttaa** tutkinnan kohteena olevien henkilöiden **oikeusasemaan**. Jos näin on, se on **saatettava tuomioistuimen valvonnan piiriin**.

Tämä ei merkitse kuitenkaan välttämättä sitä, että **tämän valvonnan** on tapahduttava **suoran** ja erityisen

oikeussuojakeinon välityksellä. Se voidaan suorittaa **myös liitännäisesti**, kunhan oikeus tehokkaasiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen sekä syyttömyysolettama ja puolustautumisoikeudet taataan.

Jos **suorasta oikeussuojakeinosta säädetään kansallisten viranomaisten vastaavan päätöksen** riitauttamiseksi suoraan, **saman mahdollisuuden** on kuitenkin oltava olemassa **Euroopan syyttäjänviraston toimien** osalta.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Pysykää kuulolla!

¹ Tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa 12.10.2017 annettu neuvoston [asetus \(EU\) 2017/1939](#).